

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2013-09-11

LS 1307-0941

Landstingsstyrelsen

LANDSTINGSSTYRELSEN

13-10-08 00007

Yttrande över betänkandet Nämndemannauppdraget – breddad rekrytering och kvalificerad medverkan (SOU 2013:49)

Föredragande landstingsråd: Torbjörn Rosdahl

Ärendebeskrivning

Justitiedepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att lämna ett yttrande över betänkandet Nämndemannauppdraget – breddad rekrytering och kvalificerad medverkan (SOU 2013:49).

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att avge yttrande till Justitiedepartementet över betänkandet Nämndemannauppdraget – breddad rekrytering och kvalificerad medverkan (SOU 2013:49) i enlighet med landstingsdirektörens tjänsteutlåtande.

Landstingsrådsberedningens motivering

Nämndemannainslaget fyller en viktig funktion inom svenskt rättsväsende. Vissa brister inom systemet har uppmärksammats, vilket är bakgrunden till det nu aktuella betänkandets förslag.

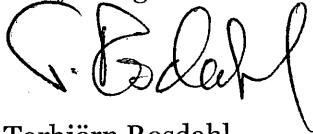
Att ålägga landstinget uppgiften att ta emot och behandla ansökningar och nomineringar i en så kallad fri kvot, där personer utan formella partipolitiska kopplingar ska kunna utses till nämndemän, innebär ett omfattande administrativt berednings- och nomineringsarbete för landstinget. Det finns mycket lite som talar för att förslaget skulle öka representativiteten bland nämndemännen. Däremot skulle såväl administrationen som kostnaderna för systemet öka avsevärt.

SKRIVELSE
2013-09-11

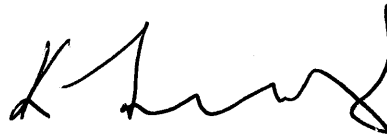
LS 1307-0941

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 28 augusti 2013
Sammanfattning av betänkandet Nämndemannauppdraget – breddad
rekrytering och kvalificerad medverkan (SOU 2013:49)

Torbjörn Rosdahl

Kristoffer Tamsons

Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Juridik och upphandling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2013-08-28

LS 1307-0941

Handläggare:
Lars Sundell

Landstingsstyrelsen

Ankom Stockholms läns landsting
2013 -08- 29
Dnr. LS 1307-0941

Rofel I

Yttrande över betänkandet Nämndemannauppdraget – breddad rekrytering och kvalificerad medverkan (SOU 2013:49)

Ärendebeskrivning

Justitiedepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att lämna ett yttrande över betänkandet Nämndemannauppdraget – breddad rekrytering och kvalificerad medverkan (SOU 2013:49).

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 28 augusti 2013
Sammanfattning av betänkandet Nämndemannauppdraget – breddad rekrytering och kvalificerad medverkan (SOU 2013:49)

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att avge yttrande till Justitiedepartementet över betänkandet Nämndemannauppdraget – breddad rekrytering och kvalificerad medverkan (SOU 2013:49) i enlighet med landstingsdirektörens tjänsteutlåtande.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

I betänkandet presenteras ett antal förändringar av nämndemannasystemet. Bland annat föreslås att landstinget åläggs en ny uppgift nämligen att ta emot och behandla ansökningar och nomineringar till nämndemannauppdrag, den s.k. fria kvoten, som innebär att enskilda personer utan politisk anknytning ska kunna ansöka om uppdrag som nämndeman. Förslaget innebär ett ökat administrativt berednings- och nomineringsarbete av nämndemän. Fördelarna med förslaget om den ändrade rekryteringsprocessen överväger inte nackdelarna varför en

ändring inte bör genomföras av det nuvarande systemet där de politiska partierna nominerar alla nämndemän. Sannolikt innebär förslaget ökade kostnader utan att den i dag bristande representativiteten av olika samhällsgrupper i domstolarna ökar. Förslaget avstyrks i denna del. I övrigt tillstyrks utredarens förslag om att antalet nämndemän i domstolarna minskas från tre till två nämndemän, att de inte ska medverka i överrätter och att de ska medverka i mer begränsad omfattning än idag vad gäller vissa typer av domstolsavgöranden.

Bakgrund

I betänkandet föreslås att alla som vill bli nämndemän i domstol ska kunna ansöka om det hos den kommun och det landsting där han eller hon är folkbokförd. Det ska även vara möjligt att nominera andra för uppdraget. Förslaget innebär att landstingen och kommunerna åläggs en ny uppgift nämligen att ta emot ansökningar och pröva lämpligheten för nomineringar till nämndemannaupdrag.

Enskilda personer utan politisk anknytning ska kunna ansöka om uppdrag som nämndeman inom ramen för den fria kvoten. Den fria kvoten innebär att det införs en lagfäst skyldighet för fullmäktige att välja minst hälften av nämndemännen, om möjligt, från den grupp av kandidater som inte nominerats av de politiska partierna. Enligt utredarens uppfattning bör dock de politiska partierna få behålla rätten att nominera kandidater. Genom att de politiska partierna behåller sin nomineringsrätt är rekryteringen till hälften av nämndemannaplatserna tryggad. Regeln om den fria kvoten föreslås utformas så att det finns en möjlighet för fullmäktige att, om det i landstinget inte finns tillräckligt många lämpliga kandidater till den fria kvoten, välja bland dem som nominerats av de politiska partierna. Vidare ska landstinget administrera ansökningar och nomineringar från såväl de politiska partierna som från allmänheten.

Motiveringen för att föreslå att kommuner och landsting ska välja nämndemän, vilket är ett uppdrag för staten, är att det är lämpligt eftersom valen förrättas på lokal nivå nära medborgarna. Inskränkningen i den kommunala självstyrelsen bedöms motiverad av det övergripande intresset av en allsidig och opolitisk tillsättning av nämndemän.

Enligt nuvarande regler i rättegångsbalken och lagen om allmänna förvaltningsdomstolar bör endast den utses till nämndeman som med hänsyn till omdömesförmåga, självständighet, laglydnad och övriga omständigheter är lämplig för uppdraget. Reglerna riktar sig till fullmäktige. Enligt utredaren har det framkommit att fullmäktige inte gör någon faktisk lämplighetsbedömning utan godtar de politiska partiernas

bedömning av de föreslagna kandidaternas lämplighet. Utredaren föreslår därför att bestämmelserna ändras så att de bara ger uttryck för att den som är lämplig får utses till nämndeman. Utredaren föreslår vidare att konkursfrihet införs som ett behörighetskrav för nämndemannauppdrag. Detta innebär dels att en person som är försatt i konkurs inte får väljas till nämndeman, dels att uppdraget för en nämndeman som under pågående mandatperiod försätts i konkurs upphör. En nämndeman ska enligt den nuvarande ordningen entledigas om han eller hon har visat sig uppenbart olämplig för uppdraget. Utredaren föreslår att en nämndeman ska kunna entledigas redan om han eller hon har visat sig olämplig för uppdraget. Uppenbarhetskravet föreslås alltså tas bort.

I betänkandet presenteras en modell för hur kommuner och landsting kan utföra den nya uppgiften med att ta emot och behandla ansökningar och nomineringar. För att ytterligare tydliggöra att uppdraget är opolitiskt föreslår utredaren att tiden för val av nämndemän ska särskiljas från de allmänna valen. Utredaren anser att beredningen av val av samtliga nämndemän bör utföras av tjänstemannaorganisationen. Förutom att kontrollera kandidaternas behörighet ska tjänstemännen göra en bedömning av deras lämplighet.

Utredaren föreslår att nämndemän inte ska delta i hovrättens och kammarrättens förhandlingar. I mål och ärenden i tingsrätten och förvaltningsrätten där nämndemän ska medverka föreslår utredaren att rätten ska vara domför med en lagfaren domare och två nämndemän i stället för tre. Utredaren föreslår att tingsrätten vid huvudförhandling i brottmål ska vara domför med enbart en lagfaren domare om det inte, för något av de brott som prövas i målet, är föreskrivet strängare straff än fängelse i två år. Kravet på att nämndemän alltid ska delta i avgörandet när en notarie eller tingsmeriterad beredningsjurist handlägger brottmål i tingsrätten föreslås tas bort. Utredaren föreslår också att kravet på att nämndemän alltid ska delta när tingsrätten avgör frågor om verkställighet enligt föräldrabalken, kontaktförbud, tillträdesförbud och näringsförbud tas bort.

Utredaren föreslår att förvaltningsrätten som huvudregel ska bestå av en lagfaren domare. Två nämndemän ska delta i rätten när en förvaltningsrätt avgör ett mål slutligt i sak, om någon av parterna är en fysisk person och målet innefattar omfattande skälighets- eller bevisbedömningar som inte avser uttag av skatter, avgifter eller tull. I mål som rör frihetsberövande eller omhändertagande för vård ska två nämndemän delta.

I syfte att genomföra den nya rekryteringsprocessen föreslås att Domstolsverket får i uppdrag att genomföra en informationskampanj om ett reformerat rekryteringsförfarandet, utforma formulär för ansökan om och bekräftelse av nominering till uppdrag som nämndeman samt stödja kommunerna och landstingen i deras rekryteringsarbete. Domstolsverket ska enligt förslaget stödja landstinget i frågan om vad som kännetecknar en lämplig nämndeman och i hur kravet på allsidighet ska beaktas. Detta stöd bör kunna lämnas av Domstolsverket i form av t.ex. en checklista där de uppgifter som ska lämnas i ansökningsformuläret utgör grund. Domstolsverket ska även bistå landstinget med information om vad som krävs av en nämndeman och om vad uppdraget innebär. Nämndemannauppdragets opolitiska natur bör, enligt utredaren, i detta sammanhang särskilt framhållas.

Förslagen innebär en rad lagändringar, bland annat i rättegångsbalken, föräldrabalken och lagen om allmänna förvaltningsdomstolar och dessa föreslås träda i kraft den 1 januari 2015.

Det har inte ingått i utredarens uppdrag att analysera bevarandet eller avskaffandet av nämndemannauppdraget.

Överväganden

I Stockholms läns landsting nominerar idag de politiska partierna kandidater till valberedningen, som i sin tur lämnar nomineringar till landstingsfullmäktige som väljer nämndemän. Landstinget väljer idag cirka 1000 nämndemän till förvaltningsrätterna i Stockholm och Uppsala, samt Kammarrätten i Stockholm och till Svea hovrätt. Till följd av att nämndemän begär entledigande nomineras och väljs nämndemän i stort sett vid varje sammanträde i landstingsfullmäktige. Utredaren uppskattar att antalet nämndemän kommer att minska med en tredjedel om det här aktuella förslaget genomförs.

Det remitterade betänkandet innehåller en rad olika förslag till förändringar av det nuvarande nämndemannasystemet. För landstingets del har främst förslaget om ett förändrat rekryteringsförfarande betydelse. Förslaget kommer att påverka landstinget som dels behöver välja nämndemän enligt delvis nya regler (den fria kvoten), dels utveckla förfaranden och rutiner för att kunna sköta det praktiska beredningsarbete som föregår valet av samtliga nämndemän.

Landstinget får i och med förslaget ett ökat administrativt ansvar än vad det har idag även om det formella ansvaret inte förändras. Detta till följd av att landstinget ska administrera ansökningar och nomineringar till samtliga

landstingets nämndemannauppdrag. Förslaget innebär att tjänstemannaorganisationen inom landstinget ska ta emot ansökningar utanför de partipolitiska kretsarna (den fria kvoten) och göra en lämplighetsbedömning av samtliga nämndemän samt kontrollera kandidatens behörighet. Även om antalet nämndemän ska minskas innebär det att landstinget ska pröva lämpligheten för flera hundra nämndemän. I praktiken blir det mer arbete än vad som framgår av utredningen eftersom nyval sker kontinuerligt.

Avsikten bakom de föreslagna förändringarna av rekryteringsprocessen är motiverade och vällovliga, eftersom det bakomliggande syftet är att skapa en allsidig sammansättning av nämndemannakåren och ett tydliggörande av att nämndemannauppdraget är opolitiskt. Förslagen ger väl uttryck för det. En bakomliggande orsak till att dagens system kritiseras som inte tillräckligt representativt gäller framför allt bristande överensstämmelse vad avser ålder och olika grupper i samhället. Ett förändrat rekryteringssystem bedöms inte förändra det. Tvärtom är det en stor risk att den fria kvoten kommer att förstärka den bristande representativiteten och att avsaknaden av sökanden innebär att de politiska nomineringarna måste öka.

Förvaltningen är av uppfattningen att de politiska partierna idag bedriver ett mycket bra arbete med att rekrytera nämndemän. Partierna strävar alltid efter att nominera lämpliga personer som är väl medvetna om att nämndemannauppdraget inte går ut på att företräda partiets ståndpunkt i domstolarna utan på att döma efter lagen. Med hänsyn till att det nuvarande rekryteringssystemet fungerar bra samt att betänkandet saknar tillfredställande underlag som motiverar att ett nytt rekryteringssystem faktiskt leder till en bredare rekrytering än vad som sker idag, är landstinget av den uppfattningen att den föreslagna rekryteringsprocessen medför större olägenheter än att fortsätta rekryteringsarbetet enligt det nuvarande systemet.

Det är inte motiverat att nu bygga upp ett rekryteringsförfarande utan det bör anstå till dess ett slutligt ställningstagande gjorts avseende bevarande eller avskaffande till nämndemän i domstol. Även om motiveringen för ett opolitiskt urvalsförfarande är vällovligt och demokratiskt finns en risk att ett urvalsförfarande som administreras av en tjänstemannaorganisation inte upplevs som demokratiskt. Till det ska tilläggas att förutsättningarna för ett landsting att bedöma medborgares lämplighet för uppdrag i en domstol med helt andra arbetsuppgifter än de som landstinget ansvarar för kan ifrågasättas.

Sammanfattningsvis tillstyrks betänkandets förslag i allt utom förslaget om en förändrad rekryteringsprocess vilket avstyrks.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Med anledning av förändringarna avseende rekryteringsprocessen av nämndemän anser utredaren att kommunerna och landstingen även kan behöva tillföras ekonomiska resurser. Förutom att kostnaderna kommer att öka för kommunerna och landstingen, uppstår det även vissa kostnadsminskningar till följd av förslagen i betänkandet vid förhandlingar. Utredaren bedömer att kommuner och landsting bör tillföras 43 miljoner kronor för rekrytering av nämndemän vart fjärde år.

Domstolsverket bedöms inte tillföras ytterligare medel utan kostnader för föreslaget arbete ryms inom anslagen.

För landstingets del föreslås ett tillskott av det statliga anslaget men det bedöms inte tillräckligt för det arbete som krävs. I vart fall om systemet vid tillämpningen kommer att fungera som avsett.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

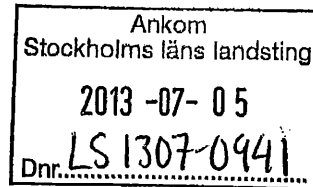

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Anne Rundquist
Chefsjurist

Sammanfattning

Uppdraget

Vi har fått i uppdrag att genomföra en översyn av nämndemanna-systemet och överväga åtgärder för att skapa ett modernt nämndemannasystem som även i framtiden kan bidra till att upprätthålla allmänhetens förtroende för domstolarna. Inom ramen för denna översyn har vi mer specifikt haft i uppdrag att

- göra nämndemännens *medverkan* i domstolarna mer ändamåls-enlig,
- reformera *rekryteringen* av nämndemän,
- överväga behovet av att ändra reglerna om *entledigande och av-stängning* av nämndemän,
- skapa moderna *tjänstgörings- och ersättningsvillkor* för nämndemannauppdraget och
- förbättra *information* till och *grundutbildningen* av nämndemän samt den löpande informationen och övriga kontakter mellan domstolarna och nämndemännen.

Utredningens utgångspunkter

Det är utredningens uppfattning att nämndemännen har en viktig funktion i våra domstolar. Genom att utöva insyn i domstolarna och ha inflytande över avgörandena bidrar nämndemännen till att bibehålla förtroendet för rättsväsendet och skapa legitimitet för domstolarnas avgöranden. Vi har därför haft som utgångspunkt i vårt utredningsarbete att det är värdefullt med nämndemanna-medverkan i våra domstolar och att uppdragets betydelse bör tydliggöras. Samtidigt har vi konstaterat att nämndemännens med-

Antalet nämndemän och nämndemännens rösträtt

I sådana mål och ärenden i tingsrätten och förvaltningsrätten där nämndemän ska medverka föreslår vi att rätten ska vara domför med en lagfaren domare och två nämndemän i stället för tre. Om en av nämndemännen får förhinder sedan huvudförhandlingen har påbörjats ska rätten vara domför med en lagfaren domare och en nämndeman. Om rätten har förstärkt sammansättning, och två av nämndemännen får förhinder, ska rätten inte vara domför om nämndemännen är i minoritet. Vi bedömer att förutsättningarna för en bra dialog i rätten ökar med denna minskning och det blir då också ett ojämnt antal ledamöter vilket är en fördel vid omröstning. Vi föreslår ingen förändring beträffande nämndemännens individuella rösträtt utan anser att den är viktig för att markera uppdragets betydelse och för att nämndemännen ska känna och ta ansvar för avgörandena.

Nämndemännens medverkan i tingsrätten

Utredningen föreslår att tingsrätten vid huvudförhandling i brottmål ska vara domför med en lagfaren domare om det inte för något av de brott som prövas i målet är föreskrivet svårare straff än fängelse i två år. Detsamma ska gälla när tingsrätten avgör en fråga som avses i 38 kap. 6 § brottsbalken (undanröjande av påföljd m.m.) och för mål om förvandling av bötesstraff. Utredningen föreslår även att kravet på att nämndemän alltid ska delta i avgörandet när en notarie eller tingsmeriterad beredningsjurist handlägger brottmål i tingsrätten tas bort.

Utredningen föreslår inga förändringar beträffande nämndemännens medverkan i familjemål.

Vad gäller ärenden föreslår vi att kravet på att nämndemän alltid ska delta när tingsrätten avgör frågor om verkställighet enligt föräldrabalken, kontaktförbud, tillträdesförbud och näringsförbud tas bort. I stället ska samma domförhetsregler som för övriga ärenden gälla, nämligen att nämndemän ska kunna medverka om det finns särskilda skäl för det med hänsyn till ärendets beskaffenhet.

Lämpliga nämndemän

Allmänhetens förtroende och legitimiteten för lekmanamedverkan i den dömande verksamheten är beroende av att de personer som väljs till nämndemän själva är förtroendeingivande och lämpliga för uppdraget. Enligt nuvarande regler *bör* endast den utses till nämndeman som med hänsyn till omdömesförmåga, självständighet, laglydnad och övriga omständigheter är lämplig för uppdraget (4 kap. 6 § tredje stycket rättegångsbalken och 20 § fjärde stycket lagen [1971:289] om allmänna förvaltningsdomstolar). Utredningen föreslår att bestämmelsen ändras så att bara den som är lämplig *får* utses till nämndeman. Förslaget innebär ett förtydligande av kravet på kommuner och landsting att göra en noggrann prövning av varje enskild kandidats lämplighet.

Konkursfrihet är i dag en omständighet som beaktas inom ramen för lämplighetsbedömningen. Detta skiljer sig från vad som gäller för ordinarie domare i behörighetshänseende. Utredningen föreslår att konkursfrihet införs som ett behörighetskrav för nämndemannaupdrag.

Rekrytering och val av nämndemän

Utredningen har övervägt ett antal olika metoder för att utse nämndemän. Gemensamt för dessa alternativa system är att de innebär en centralisering eller regionalisering av rekryteringsförfarandet. Utredningen har kommit fram till att nämndemännen även framöver ska utses genom val av kommun- och landstingsfullmäktige. De lokala folkvalda församlingarna har en tydlig demokratisk förankring och fungerar på samma sätt i hela landet. Medborgarna och andra fast bosatta har inflytande över valförsamlingarnas sammansättning och det kan på så sätt säkerställas att nämndemännen är allmänhetens representanter i domstolarna.

I dag är det de politiska partier som är företrädare i fullmäktige som föreslår nämndemän till kommun- och landstingsfullmäktige, och det är också de politiska partierna som i praktiken ansvarar för rekryteringen av samtliga nämndemän. Det är utredningens uppfattning att partierna tar denna uppgift på stort allvar, och att de också lägger ner kraft och arbete på nomineringsprocessen. Trots olika insatser i form av bl.a. informationskampanjer är emellertid yngre personer fortfarande underrepresenterade bland nämnde-

allmänna valen. Genom en övergångsbestämmelse föreslås att mandatperioden för de nämndemän som ska väljas vid nästa val (hösten 2014) endast ska vara ett år. På så sätt ska nyval av nämndemän återigen ske under hösten 2015. Framöver kommer nämndemän därmed att väljas under hösten året efter att allmänna val har hållits.

Vi föreslår ingen övre åldersgräns för att vara valbar till nämndeman och inte heller någon begränsning i hur många mandatperioder en nämndeman kan tjänstgöra.

Entledigande och avstängning

En för förtroendeaspekten viktig omständighet är att enbart sådana personer som är lämpliga för uppdraget tjänstgör som nämndemän i våra domstolar. En nämndeman ska enligt den nuvarande ordningen entledigas om han eller hon har visat sig uppenbart olämplig för uppdraget (4 kap. 8 § tredje stycket rättegångsbalken och 21 § andra stycket lagen [1971:289] om allmänna förvaltningsdomstolar). Utredningen föreslår att en nämndeman ska kunna entledigas redan om han eller hon har visat sig olämplig för uppdraget. Kravet på uppenbar olämplighet för att entledigande ska kunna ske ersätts således med krav på olämplighet. Detta innebär att domstolarna får utökade möjligheter att entlediga en nämndeman som visar sig vara olämplig att fortsätta sitt uppdrag.

Utredningen föreslår ingen ändring av reglerna om avstängning av nämndemän.

Ersättnings- och tjänstgöringsvillkor

Arvodet uppfattas som, och är, en viktig markör för nämndemannauppdragets vikt och ställning i samhället. Samtidigt ska ersättningsnivån återspegla det förhållandet att nämndemannauppdraget är ett lekmannauppdrag. Utredningen föreslår med dessa utgångspunkter en dubblering av dagarvodet. Vad gäller arvodesmodellen innebär vårt förslag att det för tjänstgöring under högst fyra timmar inklusive pauser ska betalas halvdagsersättning (500 kr) och att hel-dagsersättning (1 000 kr) ska utgå för tjänstgöring överstigande fyra timmar. Utredningen föreslår även att det för tjänstgöring efter kl. 16.30 ska utgå extra ersättning (250 kr). Vi föreslår vidare att inläsningsarvode ska kunna utgå för förberedelsearbete som överstiger en

Konsekvenser av förslagen

Vårt övergripande mål har varit att lämna förslag på åtgärder som gör att vi även i framtiden har ett nämndemannasystem som kan bidra till att upprätthålla allmänhetens förtroende för domstolarna och att vi har en ändamålsenlig medverkan av nämndemän.

Ändringarna kommer att beröra de personer som kan komma i fråga för att väljas till nämndemannauppdrag samt domstolar och kommuner och landsting.

Förslaget att nämndemän inte längre ska medverka i hovrätt och i kammarrätt kommer att leda till kostnadsminskningar. Även förslaget att minska antalet nämndemän från tre till två och nämndemännens medverkan i olika måltyper kommer att medföra minskade kostnader. Förslagen om förbättrade ekonomiska villkor för nämndemännen innebär en kostnadsökning som dock ryms inom den kostnadsminskning som övriga förslag föranleder. Med nämnda kostnadsminskning kommer resurser att finnas för att finansiera den kostnadsökning som uppstår för kommuner och landsting till följd av det reformerade rekryteringssystemet. Det kommer dessutom att finnas utrymme för anslag till Domstolsverket för informationsinsatser.

Vad gäller förslagens konsekvenser på storleken av nämndemannakåren kommer våra förslag att medföra en minskning av antalet nämndemän från cirka 8 300 till 5 200.

De förändringar vi föreslår vad gäller rekrytering innebär ett visst ingrepp i kommunernas och landstingens rätt att bestämma hur de ska organisera arbetet med nämndemannaval. Det är vår uppfattning att denna begränsade inskränkning i den kommunala självbestämmanderätten är väl motiverad av det övergripande intresset av en allsidig sammansättning av nämndemannakåren och ett tydliggörande av att nämndemannauppdraget är opolitiskt.

Ikraftträdande och genomförande

Lagändringarna föreslås träda ikraft den 1 januari 2015. De nya bestämmelserna om val och rekrytering av nämndemän ska enligt vårt förslag tillämpas första gången för de nämndemän som väljs under hösten 2015 för tiden från och med den 1 januari 2016.

Utredningens förslag innefattar relativt ingripande förändringar i nämndemannasystemet. Vi föreslår att Domstolsverket får i upp-